

Orchestra National de France și Truls Mørk – violoncel

Trăsătura distinctivă a concertului festiv de marți 19 septembrie a.c. de la Sala Mare a Palatului a constituit-o invitatul special al serii - *Orchestra National de France, Paris* (fondată în 1934, parte a Radioului Național Francez), sub bagheta dirijorului Christoph Eschenbach, solist violoncelistul norvegian Truls Mørk. A fost un concert de anvergură, pretențios, cu o sala arhiplină și un public fremătător. Dirijorul Christoph Eschenbach - un pianist de talie internațională, a condus Orchestra Națională a Franței în 2000-2010; acum este director artistic al *National Symphony Orchestra, J.F.Kennedy Center for the Performing Arts, USA*. Concertul a debutat cu *Uvertura la opera Tannhäuser*, ce a răsunat profund, maiestuos, o metaforă sonoră din legenda germană, cu pasiuni mistuitoare: lupta dintre iubirea sacră și cea profană, și răscumpărarea prin iubire. Wagner folosește *melodia sa infinită*, pe eșafodajul sonor specific, cu care a intrat în istoria culturii muzicale. Uvertura se poate cânta și separat, și scurtată, iar cea

Orchestra National de France, dirijor Christoph Eschenbach, Truls Mørk (violoncel)

"de la Paris" se integrează direct cu prima scenă, fără întreruperi. Lucrarea prezintă leit-motive: *al Pasiunii, Sirenelor, Regretului, Mâniei, Fidelității, Mântuirii, Reîntoarcerea pelerinilor, frânturi din Venusberg*, ș.a.

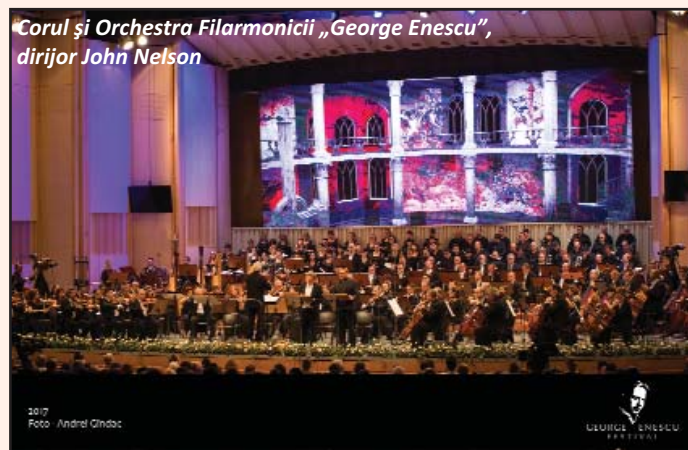
Simfonia concertantă în Si minor pentru violoncel și orchestră op. 8 de George Enescu a fost interpretată de Truls Mørk. Solistul a studiat în țara sa și în Rusia. Câteva premii internaționale câștigate l-au propulsat pe scena lumii. Cântă pe un violoncel *Domenico Montagnana* (Veneția, 1723), împrumutat de statul norvegian. Rememorând cele trei lucrări enesciene fundamentale pentru violoncel: două *Sonate pentru pian și violoncel în Fa minor și Do Major, op. 26 nr. 1 și 2* precum și *Simfonia concertantă pentru violoncel și orchestră în Si minor, op. 8*, remarcăm dragostea pe care a acordat-o violoncelului, răspândind-o în opera sa (vezi și rolul partidei de cello din *Cedipe*). Faptul că Enescu interpreta cu multă plăcere și la violoncel concerte romantice de mare anvergură: E.Lalo, R.Schumann, C.Saint-Saëns, ș.a., ne determină să înțelegem nivelul ridicat al tehnicii interpretative a genialului compozitor solist. Putând fi catalogată drept o *Mare Fantezie*, arzător lirică, este o rapsodie intensă, revărsată asupra unor forme muzicale frecvente. Interpretul susține aproape întregul discurs emoțional, pe o întindere sonoră maximă, orchestra având puține intervenții monocolor. Partea I e o cântare rapsodică, în climat major, o atmosferă de seninătate și bucurie; valuri de tensiune și pasiune sunt propulsate de la *ppp la fff*; partea a II-a, unită cu prima, clasicizant-romantică, de înaltă virtuozitate, e bine dezvoltată; partea a III-a conține o mare punte orchestrală - rapsodic, se aseamănă cu prima, aducând tema solistică pe pasaje de mare dificultate / octave «nesfârșite», etc.

Simfonia se termină printr-o explozie sonoră în *Coda*, o *quasi cadenza*, pe o pedală orchestrală uriașă, un final grandios, pentru o lucrare genială! *Finalul* anticipează armoniile din *Simfonia I*. Într-un studiu analitico-fenomenologic, lucrarea este considerată una dintre cele mai dificile opusuri. Truls Mørk ne-a încântat cu măiestria și rafinamentul interpretării sale, a găsit expresia necesară de virtuozitate și temperament - de la incandescență emoțională romantică la clasicism și polifonie barocă, transmițând autenticitatea enesciană la un nivel înalt. *Simfonia I în do minor op.68* (1877) de Johannes Brahms a fost construită ca o sinteză a clasicismului de până atunci, putând considerată și precursora noii estetici romantice. Are patru mișcări: prima *Sostenuto - Allegro* și ultima *Adagio - Allegro* prezintă câte o introducere, urmată de permutări sonore diferite și incisive, de o certă monumentalitate; partea a doua *Andante* și a treia *Allegretto e grazioso* generează lirism și poezie, meditație, dar și frământări romantice. Secțiunea a patra, prin inflexiuni din *Oda bucuriei* constituie un omagiu adus lui Beethoven: materialul tematic construiește o gloriificare dedicată binelui și vieții, spre strălucire și lumină. Dirijorul Christoph Eschenbach a condus epocal lucrarea romantică și întreg concertul, dovedind o măiestrie dirijorală intensă, generoasă, îmbinată cu multă fantezie și bun gust.

Marcel SPINEI

Berlioz – Damnațiunea lui Faust

Cu *Oedipe* de George Enescu, *Mathis der Mahler* de Hindemith și *Damnațiunea lui Faust* de Berlioz, s-a înlocuit în programul ediției 2017 a Festivalului prezența de gen a teatrului muzical și, concret, locul pe care, cu ani în urmă, îl ocupa, între proiecte și evenimente, Opera Bucureșteană. Desigur, eforturile au fost prezente prin adăugarea mai multor formule de adaptare a scenei de concert la legile spectacolului muzical de teatru. Una dintre soluțiile adaptate interesului spectatorilor a fost ilustrarea cu diverse formule de imagine a

Corul și Orchestra Filarmonică „George Enescu”, dirijor John Nelson

acțiunii dramaturgice. Parțial, au fost rezolvări noi pentru interesul și atenția publicului. La Enescu și Hindemith, colaborarea realizatorilor a oferit o sinteză posibilă a regiei, sunet-imagine, prin colaborarea, ca director-multimedia, a graficienei Carmen Lidia Vidu. Fără a interveni direct în reprezentare, regizorul Petrikă Ionesco a propus organizatorilor propriul său proiect, tot în calitate de director-multimedia - redimensionare activă, fenomen fantastic, mistic, un film cu imagini recompuse în 46 de clipuri care se derulează în perpetuu mișcare. În condițiile relațiilor între ascultători și transmisiunile radiofonice în direct, efectul orientat către sugestiile imaginației, descriu solitudinea umană ca subiect.

Pentru „Legenda dramatică” a lui Berlioz, drumul către spectatori a fost oarecum mai dificil, parcurgând etape fragmentare, de la *Cantata op. 1 Opt scene din Faust* (1828),